

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 349/2021-25

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Jany Laššákovej v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Elenou Lalíkovou, advokátkou, Podbrezovská 34, Bratislava, proti rozhodnutiu odvolacieho disciplinárneho senátu č. k. 1 Dso 6/2020 z 22. septembra 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 29. decembra 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na prístup k voleným a iným verejným funkciám podľa čl. 30 ods. 4 ústavy, zákazu diskriminácie podľa čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a zákazu zneužitia práva podľa čl. 17 dohovoru, práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy. Zároveň namieta porušenie princípov právneho štátu v zmysle čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy. Tieto práva mali byť podľa sťažovateľa porušené v záhlaví označeným rozhodnutím odvolacieho disciplinárneho senátu (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“). Sťažovateľ navrhuje napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu disciplinárnemu senátu na ďalšie konanie. Žiada tiež priznať primerané finančné zadost'učinenie vo výške 50 000 eur a trovy konania.

2. Proti sťažovateľovi ako sudcovi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) bolo vedené disciplinárne konanie pre závažné disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 2 písm. b) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediaciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“). Disciplinárny senát rozhodnutím č. k. 6Ds/1/2017 z 5. júna 2020 zastavil disciplinárne konanie s odôvodnením, že

podľa § 19 zákona o sudcoch funkcia sudcu sťažovateľovi zanikla uplynutím kalendárneho mesiaca, v ktorom bolo prezidentovi doručené vyhlásenie, v ktorom sťažovateľ ako sudca vyslovil súhlas so svojou kandidatúrou na kandidátnej listine politickej strany vo voľbách do Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „národná rada“). Keďže takéto vyhlásenie bolo prezidentke Slovenskej republiky doručené 6. decembra 2019, funkcia sudcu potom sťažovateľovi zanikla k 31. decembru 2019.

3. Disciplinárny senát na situáciu sťažovateľa aplikoval § 19 zákona o sudcoch novelizovaný zákonom č. 282/2019 Z. z. účinným od 15. októbra 2019, ktorý pôvodne obsahoval len prvé dve vety súčasného ustanovenia a po novelizácii znie takto: *„Sudca sa môže funkcie sudcu vzdať písomným oznámením prezidentovi. Funkcia sudcu v takom prípade zaniká uplynutím kalendárneho mesiaca, v ktorom bolo písomné oznámenie o vzdaní sa funkcie doručené prezidentovi. Za vzdanie sa funkcie sudcu sa považuje aj podpísanie vyhlásenia, v ktorom sudca vyjadří súhlas so svojou kandidatúrou na kandidátnej listine politickej strany alebo politického hnutia vo voľbách do národnej rady a vo voľbách do európskeho parlamentu podľa osobitného predpisu.6b) V prípade podľa predchádzajúcej vety je Štátna komisia pre voľby a kontrolu financovania politických strán podľa osobitného predpisu6c) povinná doručiť prezidentovi kópiu vyhlásenia sudcu, v ktorom sudca vyjadří súhlas so svojou kandidatúrou na kandidátnej listine politickej strany alebo politického hnutia vo voľbách do národnej rady alebo vo voľbách do európskeho parlamentu podľa osobitného predpisu6b) do piatich dní odo dňa, kedy jej bola doručená kandidátna listina, ktorej prílohou podľa osobitného predpisu6b) je takéto vyhlásenie sudcu; vyhlásenie môže prezidentovi doručiť aj dotknutý sudca bez toho, aby tým bola dotknutá povinnosť Štátnej komisie pre voľby a kontrolu financovania politických strán podľa tejto vety; doručenie vyhlásenia sudcu prezidentovi Štátnou komisiou pre voľby a kontrolu financovania politických strán alebo dotknutým sudcom podľa tejto vety sa považuje za doručenie vzdaní sa funkcie sudcu prezidentovi pre účely prvej vety.“*

4. Proti rozhodnutiu disciplinárneho senátu podal sťažovateľ odvolanie. V odvolaní uviedol, že funkcia sudcu mu nezanikla. Argumentoval tým, že novela zákona o sudcoch vykonaná zákonom č. 282/2019 Z. z. (ktorú sťažovateľ označil za „[REDAKOVANÉ]“), ktorá na roveň vzdaní sa funkcie sudcu podľa § 19 zákona o sudcoch stavia aj vyhlásenie, v ktorom sudca vyjadří súhlas so svojou kandidatúrou na kandidátnej listine politickej strany alebo politického hnutia do národnej rady (ďalej aj „vyhlásenie“), nadobudla účinnosť 15. októbra 2019. Sťažovateľ urobil vyhlásenie 7. októbra 2019 pred notárom. Vyhlásenie je teda urobené pred účinnosťou tejto novely, a preto nemožno túto novelu na sťažovateľov prípad aplikovať, inak by išlo o retroaktívne pôsobenie zákona. Vyhlásenie teda učinil v čase, keď sa s vyhlásením nespájal dôsledok, ktorý by spočíval v zániku funkcie sudcu. Sťažovateľ v odvolaní uvádzal, že je stále sudcom, ale výkon jeho funkcie je prerušený, čo ale neumožňuje prerušiť disciplinárne konanie. Trval teda na jeho pokračovaní, pretože má záujem na očistení svojho mena.

5. Nad rámec argumentov o nezákonnosti napadnutého rozhodnutia sťažovateľ v odvolaní uviedol, že novela zákona o sudcoch vykonaná zákonom č. 282/2019 Z. z. je v rozpore s ústavou. V odvolaní podrobne argumentoval, v čom vidí rozpor novely s ústavou. Sťažovateľ tvrdil, že na základe vyjadrených dôvodov v prípade pochybnosti je disciplinárny senát povinný využiť zákonnú kompetenciu obrátiť sa na ústavný súd s návrhom na vyslovenie nesúlady právneho predpisu (zákona č. 282/2019 Z. z.) s ústavou, lebo vyriešenie tejto otázky je relevantné pre rozhodnutie v disciplinárnom konaní.

6. Odvolací disciplinárny senát odvolanie sťažovateľa napadnutým rozhodnutím zamietol s odôvodnením, že sťažovateľ síce podpísal vyhlásenie 7. októbra 2019, ale toto doručil Štátnej komisii pre voľby a kontrolu financovania politických strán (ďalej aj „Štátna komisia“) 1. decembra 2019 a táto ho doručila prezidentke Slovenskej republiky 6. decembra 2019. Odvolací disciplinárny senát zaujal výkladové stanovisko, že rozhodujúcim okamihom je doručenie vyhlásenia Štátnej komisii, pretože až takýmto prejavom vôle sudcu kandidovať vo voľbách nadobúda predmetné vyhlásenie právnu relevanciu. Podpísať vyhlásenie, hoci aj pred notárom, možno vykonať v ktorýkoľvek deň, právny účinok však nastáva až predložením vyhlásenia Štátnej komisii. Ak teda novela § 19 zákona o sudcoch nadobudla účinnosť 15. októbra 2019 a sťažovateľovo vyhlásenie bolo Štátnej komisii doručené 1. decembra 2019, išlo o úkon v dobe účinnosti už novelizovaného znenia zákona o sudcoch. Preto odvolací disciplinárny senát neakceptoval námietku sťažovateľa, že vyhlásenie bolo vykonané pred účinnosťou novely.

7. Vo vzťahu k požiadavke sťažovateľa obrátiť sa na ústavný súd s návrhom na vyslovenie nesúladu zákona č. 282/2019 Z. z. s ústavou odvolací disciplinárny senát uviedol, že disciplinárne senáty nie sú súdy v pravom zmysle slova, ale sú orgánmi *sui generis*, kreované Súdnou radou Slovenskej republiky v zmysle zákona o sudcoch. Preto majú skôr postavenie orgánu verejnej správy, čo možno vidieť aj v tom, že vydáva rozhodnutia ako správne akty, nie rozsudky.

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. Proti napadnutému rozhodnutiu odvolacieho disciplinárneho senátu podal sťažovateľ ústavnú sťažnosť. Jeho argumentáciu možno zhrnúť do troch argumentačných okruhov.

9. V prvom z nich sťažovateľ poukazuje, tak ako v odvolaní, na nesprávny a retroaktívny výklad zákona o sudcoch (pozri bod 4 tohto uznesenia). Sťažovateľ argumentuje práve tým, že vyhlásenie urobil 7. októbra 2019, teda pred účinnosťou zákona č. 282/2019 Z. z., ktorým došlo k novele § 19 zákona o sudcoch, a preto nebolo možné na jeho situáciu aplikovať zákon o sudcoch po novele účinnej 15. októbra 2019 kvôli zákazu retroaktívneho pôsobenia právnych noriem.

10. V druhom z nich poukazuje na dôvody, pre ktoré považuje zákon č. 282/2019 Z. z. za neústavný. Uvádza, že národná rada pri prijímaní zákona č. 282/2019 Z. z. prekročila medze ústavnej úpravy zániku funkcie sudcu. Takáto úprava môže byť zmenená, zrušená alebo doplnená len novou úpravou na úrovni ústavy, nie zákona (PL. ÚS 12/98, PL. ÚS 10/05). Poukazuje na to, že ústava v čl. 146 pozná zánik funkcie sudcu len vzdaním sa funkcie. Sťažovateľ ďalej rozsiahlo poukazuje na diskrimináciu stavu sudcov pri voľbách do národnej rady a pri voľbách do Európskeho parlamentu, kedy funkcia sudcom zaniká na rozdiel od iných povolání/funkcií. Porovnáva to tiež s možnosťou sudcu vykonávať iné funkcie štátnej moci, najmä funkciu prezidenta, člena alebo dokonca predsedu vlády, vedúceho úradu ústredného orgánu štátnej správy, štátneho tajomníka (poukazujúc na § 24 ods. 1 zákona o sudcoch), pričom v týchto prípadoch sudcom funkcia nezaniká. Napokon poukazuje na to, že novela zákona o sudcoch nerešpektuje rozlišovanie medzi „funkciou sudcu“ a „výkonom funkcie sudcu“ a judikatúru ústavného súdu v tejto oblasti (PL. ÚS 10/05). Tieto inštitúty nemožno stotožňovať. Sťažovateľ je toho názoru, že ústava umožňuje, aby sa sudca mohol sťať poslancom. Vtedy sa funkcia sudcu len prerušuje, ale nezaniká.

11. Tretí okruh argumentácie sťažovateľa smeruje k námietke, že odvolací disciplinárny senát nepredložil vec ústavnému súdu, aby posúdil súlad novely č. 282/2019 Z. z. s ústavou. Zastáva názor, že aj na disciplinárne senáty sa vzťahuje povinnosť podľa čl. 144 ods. 2 ústavy predložiť vec ústavnému súdu, ak sa domnieva, že právny predpis, ktorý má aplikovať, je v rozpore s ústavou. Ignorovanie tohto postupu spôsobilo nielen porušenie sťažovateľovho práva na spravodlivý proces, ale aj práva na zákonného sudcu sťažovateľa. Podľa sťažovateľa ide o výkon svojvôle konajúceho senátu, ktorý je v právnom štáte zakázaný (čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy). Preto odvolací disciplinárny senát pochybil, keďže sťažovateľ apeloval na ústavno-konformný výklad a konajúci senát sa nezaoberal hlbšie a preskúmateľne tým, či by v danom prípade nemal vec predložiť ústavnému súdu.

12. Na základe uvedeného je toho názoru, že výkon funkcie sudcu je len prerušený a funkcia sudcu mu nezanikla. Má záujem na tom, aby sa v disciplinárnom konaní pokračovalo a rozhodlo, keďže chce, aby jeho meno bolo očistené.

13. Sťažovateľ tiež žiada priznať finančné zadosťučinenie vo výške 50 000 eur vzhľadom na jeho bezmocnosť, stavy úzkosti, neistoty a útrapy pri domáhaní sa svojich práv pred disciplinárnym súdom. Tiež žiada priznať nárok na náhradu trov konania pred ústavným súdom.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

14. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva vlastníť majetok (čl. 20 ústavy), práva na prístup k voleným a iným verejným funkciám (čl. 30 ods. 4 ústavy), zákazu diskriminácie (čl. 14 dohovoru) a zákazu zneužitia práva (čl. 17 dohovoru), práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) a práva na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 ústavy). Zároveň sťažovateľ namieta porušenie princípov právneho štátu v zmysle čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy.

15. Ústavný súd sa najskôr zaoberal tým, či nejde o rozhodnutie, ktoré podlieha súdnemu prieskumu, a teda či sťažovateľ nemal využiť prostriedky preskúmania podľa Správneho súdneho poriadku. Pokiaľ ide o úvahy o možnom prednostnom prieskume rozhodnutí disciplinárnych senátov v správnom súdnictve, treba poukázať na doterajšiu rozhodovaciu prax ústavného súdu, v zmysle ktorej rozhodnutia disciplinárnych senátov vo veciach disciplinárneho konania sudcov nepodliehajú súdnemu prieskumu (pozri IV. ÚS 76/2021). Z uvedených dôvodov ústavný súd nepovažoval alternatívnu úvahu o potrebe súdneho prieskumu v správnom súdnictve za spôsobilú viesť k záveru o neprípustnosti ústavnej sťažnosti. Možno dodať, že v súvislosti s aktuálnou ústavnou zmenou (ústavný zákon č. 422/2020 Z. z.) a zriadením Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky s disciplinárnou právomocou aj vo vzťahu k sudcom sa dotknutá otázka v budúcnosti stane neaktuálnou, čo však pre tento prípad ešte neplatí.

16. Pri predbežnom prejednaní ústavnej sťažnosti sa ústavný súd ďalej zaoberal otázkou, či odvolací disciplinárny senát mohol a mal predložiť vec na rozhodnutie ústavnému súdu podľa čl. 144 ods. 2 ústavy, zaoberal sa teda najskôr treťou námietkou sťažovateľa. Podľa čl. 144 ods. 2 ústavy ak sa „súd“ „domnieva, že iný všeobecne záväzný právny predpis, jeho časť alebo jeho jednotlivé ustanovenie, ktoré sa týka prejednávanej veci, odporuje ústave, ústavnému zákonu, medzinárodnej zmluve podľa čl. 7 ods. 5 alebo zákonu, konanie preruší a podá návrh na začatie konania na základe čl. 125 ods. 1. Právny názor ústavného súdu obsiahnutý v rozhodnutí je pre súd

záväzný“. Odvolací disciplinárny senát v napadnutom rozhodnutí uviedol, že disciplinárnym senátom neprislúcha podať návrh podľa čl. 144 ods. 2 ústavy, pretože nie sú súdmi v pravom zmysle slova a nie sú súčasťou žiadneho súdu v systéme súdov Slovenskej republiky. Disciplinárny senát skôr zastáva názor, že disciplinárne senáty majú povahu orgánu verejnej správy.

17. V kontexte prejednávanej veci otázkou ostáva, či pojem „súd“ na účely aktívnej legitímácie podľa čl. 144 ods. 2 v spojení s čl. 130 ústavy možno vykladať tak, že ním je aj disciplinárny senát. Je nepochybné, že disciplinárny senát nie je *stricto sensu* súdom a ani nie je explicitne začlenený do sústavy súdov Slovenskej republiky (čl. 143 ústavy, § 5 zákona o súdoch). Plénum ústavného súdu sa k tejto otázke už vyjadrilo vo svojom náleze č. k. PL. ÚS 7/02 zo 4. marca 2002. V tomto náleze sa ústavný vyjadril tak, že disciplinárne senáty (v tom čase označované ako disciplinárne „súdy“) nie sú súdmi v zmysle čl. 130 ods. 1 ústavy a v zmysle § 18 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov [teraz podľa § 74 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)], a teda nie sú oprávnené podať návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov. Závery argumentácie pléna ústavného súdu v tomto náleze možno zhrnúť takto: i) disciplinárny súd nie je súdom, ktorý je zaradený medzi všeobecné súdy, nevykonáva súdnu moc v zmysle čl. 142 ods. 1 ústavy a nebol zriadený tak ako každý všeobecný súd zákonom, ii) disciplinárny súd vykonáva len disciplinárnu právomoc a jeho existencia je opodstatnená osobitnou povahou disciplinárneho konania, v ktorom sa stíha disciplinárne previnenie sudcu ako ústavného činiteľa, iii) disciplinárny súd ako orgán samosprávneho riadenia všeobecných súdov nie je súdom, ktorý je oprávnený podať návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov, a iv) disciplinárny súd nemôže pre účely podania návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov prerušiť konanie, pretože takýto procesný úkon mu neumožňuje § 125 zákona o sudcoch, ktorý taxatívne vymedzuje dôvody prerušenia disciplinárneho konania, a tento dôvod tam uvedený nie je. K tomuto záveru dospelo plénum ústavného súdu dokonca v čase, keď sa disciplinárne senáty nazývali aj formálne *disciplinárne súdy*, čo bolo odstránené zákonom č. 467/2011 Z. z. a táto zmena bola odôvodnená tým, že „Ústava Slovenskej republiky neupravuje inštitút disciplinárneho súdu. Pojem *disciplinárny súd* má len svoje zákonné vyjadrenie; niet zmienky o ňom ani v texte Ústavy Slovenskej republiky.“

18. Ústavný súd nevidí dôvod sa od názoru vysloveného plénom ústavného súdu odchýliť. V tomto kontexte dopĺňa, že ústavným základom pre disciplinárne trestanie sudcov je čl. 147 ods. 1 ústavy a čl. 148 ods. 1 ústavy. Pôsobnosť disciplinárnych senátov je následne konkrétne upravená v § 119 zákona o sudcoch. Činnosť disciplinárnych senátov organizačne zabezpečoval najvyšší súd, a to až do 1. júla 2017, odkedy činnosť disciplinárnych senátov organizačne a technicky zabezpečuje Kancelária Súdnej rady Slovenskej republiky (§ 119 ods. 4 zákona o sudcoch v znení účinnom od 1. júla 2017). Členov disciplinárnych senátov na obdobie troch rokov volí súdna rada. Je to práve súdna rada, ktorá kreuje disciplinárne senáty a jej kancelária ich organizačne a technicky zabezpečuje. Aj tento proces kreovania disciplinárnych senátov je zásadnou odlišnosťou od procesu tvorby súdu. Aj preto nemožno povedať, že disciplinárne senáty majú povahu súdu (čl. 143 ods. 1 ústavy). Nie sú totiž zriadené zákonom, tak ako sú kreované všeobecné súdy (zákon č. 80/1992 Zb., resp. č. 371/2004 Z. z.). Disciplinárne senáty sú kreované menovaním jeho členov súdnou radou.

19. Na druhej strane ústavným základom pre vymedzenie pôsobnosti všeobecných súdov je čl. 142 ods. ústavy, podľa ktorého „*súdy rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach; súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon*“. Sudcov vymenúva a odvoláva prezident Slovenskej republiky na návrh súdnej rady; vymenúva ich bez časového obmedzenia.

20. Všetky uvedené odlišnosti medzi disciplinárnymi senátmi a súdmi (najmä spôsob kreovania, pôsobnosť, menovanie sudcov a čas, na ktorý sú menovaní, a pod.) vytvárajú kvalitatívne odlišnosti v chápaní ich postavenia a ich funkcie. Zatiaľ čo pôsobnosť súdov je veľmi široká a pokrýva právo na súdnu ochranu, pôsobnosť disciplinárnych senátov je zúžená len na jednu konkrétnu špecifickú otázku – disciplinárne konanie sudcov. Disciplinárne senáty majú tak povahu nezávislého orgánu (tribunálu) realizujúceho rozhodovanie v disciplinárnej zodpovednosti sudcov, avšak nejde o kompetenciu obdobnú právomoci súdov pri výkone všeobecného súdnictva. Tento materiálny rozdiel treba preto zohľadniť pri rozhodovaní o tom, či je extenzívny výklad čl. 144 ods. 2 ústavy vôbec možný.

21. Ústavný súd je toho názoru, že uvedené argumenty nedávajú priestor pre použitie extenzívneho výkladu. Preto nemožno okruh osôb oprávnených podať návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov rozširovať tak, že pod pojem súd bude zahrnutý aj disciplinárny senát. Odvolací disciplinárny senát teda správne vyhodnotil nedostatok svojej právomoci podať návrh na vyslovenie súladu aplikovanej právnej normy (§ 19 zákona o sudcoch) s ústavou.

22. Ústavný súd tiež dáva do pozornosti, že ohľadom právnych predpisov, ktoré sa týkajú výkonu súdnictva, môže návrh na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 ústavy o súlade právnych predpisov podať aj predseda súdnej rady. Ústavnosť právnych predpisov týkajúcich sa súdnictva je tak strážená aj prostredníctvom uvedenej kompetencie. Ak dosiaľ využitá nebola, možno presumovať, že v rámci sudcovského stavu neexistuje táto potreba a ani pochybnosť o namietanom ustanovení § 19 zákona o sudcoch.

23. Keďže ústavný súd dospel k záveru, že disciplinárny senát nepochybil, ak nepodal návrh na konanie o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 ústavy, ústavný súd pristúpil ku skúmaniu ďalších námietok sťažovateľa.

24. Vo vzťahu k prvému argumentačnému okruhu (bod 9 v spojení s bodom 4 tohto uznesenia) ústavný súd uvádza, že odvolací disciplinárny senát právnu otázku posúdil správne. Odvolací disciplinárny senát pri posudzovaní vyhlásenia vychádzal z dátumu, keď bolo toto vyhlásenie predložené Štátnej komisii (1. decembra 2019), teda po účinnosti novely vykonanej zákonom č. 282/2019 Z. z. Sťažovateľ teda v čase predloženia svojho vyhlásenia Štátnej komisii vedel o následkoch tohto predloženia a o tom, že s jeho predložením je spojený zánik funkcie sudcu a musel byť s týmito následkami uzročený. Nemôže ísť teda o retroaktívne pôsobenie novely vykonanej zákonom č. 282/2019 Z. z., ako to tvrdí sťažovateľ. Dátum uvedený vo vyhlásení, ktorý sťažovateľ podpísal 7. októbra 2019, teda pred účinnosťou novely vykonanej zákonom č. 282/2019 Z. z., nemá v tomto kontexte žiadnu relevanciu. Preto je správny výklad odvolacieho disciplinárneho senátu, že rozhodujúcim okamihom je doručenie vyhlásenia Štátnej komisii, pretože až týmto prejavom vôle sudcu kandidovať vo voľbách nadobúda predmetné vyhlásenie právnu relevanciu. Ak sudca takéto vyhlásenie podpíše, hoci aj pred notárom, ale ho Štátnej komisii vôbec neodovzdá, tento súhlas nemá právnu relevanciu a nevyvoláva právne účinky spojené so zánikom

funkcie sudcu. Preto vo vzťahu k tvrdenému porušeniu práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces nemožno sťažnostným námietkam sťažovateľa prisvedčiť. Ústavný súd konštatuje, že právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru porušené nebolo.

25. Vo vzťahu k druhému argumentačnému okruhu sťažovateľa (bod 10 tohto uznesenia), v ktorom sťažovateľ uvádza argumenty, prečo je § 19 zákona o sudcoch protiústavný, ústavný súd uvádza, že týmito argumentmi sa v tomto konaní nemôže zaoberať. Ústavný súd vychádza z prezumpcie ústavnosti § 19 zákona o sudcoch. Prezumpcia ústavnosti zákona platí dovtedy, kým ústavný súd túto domnienku vo svojom rozhodnutí nevyvráti, a to v konaní o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ústavy. Keďže ústavný súd dospel k záveru, že odvolací disciplinárny senát nie je aktívne vecne legitimovaný na podanie návrhu na začatie takého konania a žiadny iný subjekt takýto návrh nepodal, je toho názoru, že § 19 zákona o sudcoch je ústavne súladná právna norma, ktorá je súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky.

26. Ostatné práva, ktoré mali byť podľa sťažovateľa porušené, a to právo vlastníť majetok (čl. 20 ústavy), právo na prístup k voleným a iným verejným funkciám (čl. 30 ods. 4 ústavy), právo zákazu diskriminácie (čl. 14 dohovoru) a zákazu zneužitia práva (čl. 17 dohovoru) a právo na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 ústavy) a porušenie princípov právneho štátu v zmysle čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy sú vo svojej podstate naviazané na zodpovedanie otázky, či je ustanovenie § 19 zákona o sudcoch v súlade s ústavou. Aj sám sťažovateľ ich uvádza v kontexte jeho dôvodov, pre ktoré považuje § 19 zákona o sudcoch za protiústavný. Keďže ústavný súd uzavrel, že disciplinárny senát postupoval ústavne konformne, ak uzavrel, že odvolací disciplinárny senát nie je aktívne vecne legitimovaný na podanie návrhu podľa čl. 125 ods. 1 ústavy na začatie konania o súlade právnych predpisov s ústavou, ústavný súd vychádzal z prezumpcie ústavnosti § 19 zákona o sudcoch. Keďže v tomto konaní odvolací disciplinárny senát § 19 zákona o sudcoch právne správne posúdil a aplikoval na daný skutkový stav, nemožno vidieť príčinnú súvislosť medzi napadnutým disciplinárnym rozhodnutím a namietaným porušením uvedených práv. Odvolací disciplinárny senát totiž vychádzal z ústavnosti § 19 zákona o sudcoch a v jeho aktuálnom znení ho vyložil správne a ústavno-konformne. Iný výklad môže disciplinárny senát zaujať len v prípade, ak ústavný súd dospeje k záveru, že § 19 zákona o sudcoch nie je v súlade s ústavou.

27. Navyše, vo vzťahu k porušeniu práva vlastníť majetok sťažovateľ ani neuviedol, ako súvisia napadnuté rozhodnutia s porušením jeho práva vlastníť majetok.

28. Čo sa týka práva na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 ústavy), sťažovateľ ani tomto prípade jasne nevysvetlil, v čom vidí porušenie tohto práva v súvislosti s napadnutými disciplinárnymi rozhodnutiami. Porušenie tohto práva nevyplýva ani z obsahu ústavnej sťažnosti, ale napokon porušenie tohto práva v tomto konaní ani neprichádza do úvahy. Ak by totiž aj ústavný súd dospel k záveru, že disciplinárny senát má právo podať návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov, konanie na ústavnom súde o súlade právnych predpisov je samostatným konaním. Vo vzťahu k osobám sudcov disciplinárných senátov sťažovateľ nevzniesol žiadne námietky.

29. Vo vzťahu k porušeniu princípov právneho štátu v zmysle čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy ústavný súd uvádza, že tieto články ústavy majú svoje konkrétne vyjadrenie v jednotlivých článkoch ústavy vrátane ustanovení o základných právach a slobodách. Neprichádza preto do úvahy

izolované vyslovenie porušenia čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy v tomto konaní, ale ani ich porušenie spolu s porušením konkrétnych základných práv a slobôd.

30. Napokon je potrebné poukázať aj na skutočnosť, že vzhľadom na účel a predmet disciplinárneho konania nebolo v právomoci disciplinárneho senátu poskytnúť právnu ochranu tým právam sťažovateľa, do ktorých malo byť zasiahnuté stratou funkcie sudcu, no netýkali sa priamo a bezprostredne otázky sťažovateľovej možnej disciplinárnej zodpovednosti. Aplikácia § 19 zákona o sudcoch odvolacím disciplinárnym senátom v sťažovateľovej veci v súvislosti s posúdením predbežnej otázky trvania jeho sudcovského statusu viedla napokon k zastaveniu disciplinárneho konania, teda k neuplatneniu disciplinárnej zodpovednosti voči sťažovateľovi. V právomoci disciplinárneho senátu nebolo rozhodovať o ďalších aspektoch zmeny právneho postavenia sťažovateľa vyplývajúcej zo zániku jeho sudcovskej funkcie. V dôsledku uvedeného nie je medzi napádaným rozhodnutím odvolacieho disciplinárneho senátu z 22. septembra 2020 ako zásahom, ktorým malo dôjsť k porušeniu sťažovateľových základných práv, a sťažovateľom označenými právami a ustanoveniami ústavy uvedenými v bode 26 odôvodnenia tohto rozhodnutia priama a bezprostredná súvislosť.

31. Za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). Ústavný súd na základe uvedeného odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. júla 2021

Peter Molnár
predseda senátu